

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се  
предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Показатељи који се прате у области заштите животне средине у односу на накнаде за заштиту и унапређење животне средине јесу: степен утицаја претежне делатности правних лица, предузетника и огранака страног правног лица.

Ова накнада је прописана Законом о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, бр. 95/18, 49/19 и 92/23).

Уредбом о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према количини загађења, односно степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада, условима за ослобађање од плаћања накнаде или њено умањење, као и критеријумима који су од значаја за утицај физичких лица на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 29/19 и 55/19), ближе је била прописана обавеза плаћања накнаде, чија је висина била утврђена на основу количине загађења, односно произведеног и одложеног отпада. Како је начин утврђивања накнаде на начин из уредбе био компликован, неразумљив за орган који је требао да га примени и саме обвезнике Уредбу није било могуће спровести у пракси.

Из тих разлога, крајем 2019. године донета је сада важећа Уредба о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада. („Службени гласник РС”, бр. 86/19 и 89/19). Према важећој Уредби која се примењује у пракси накнада се утврђује на основу степена негативног утицаја активности коју обавља обвезник накнаде.

Приходи који се остварују од предметне накнаде уплаћују се на уплатни рачун јавних прихода број 840-714562843-56 - накнада за заштиту и унапређивање животне средине и износе у 2021. години 3.673.975.000,00 динара, у 2022. години 3.563.268.000,00 динара а у 2023. години 3.868.415.000,00 динара. Накнаду утврђује и наплаћује јединица локалне самоуправе за обвезнике који врше активности од утицаја на загађивање животне средине на територији те јединице локалне самоуправе.

Законом о накнадама за коришћење јавних добара није прописана намена коришћења средстава од накнада, укључујући и предметну накнаду. У складу са Законом о заштити животне средине, надлежни орган јединица локалне самоуправе доноси Програм коришћења средстава буџетског фонда за заштиту животне средине на који министарство даје сагласност, а начин употребе средстава, односно степен реализације активности предвиђене тих програмом објављује се на интернет страници јединица локалне самоуправе.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Пре ступања на снагу Закона о накнадама за коришћење јавних добара, ова накнада се утврђивала на основу:

- Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“ бр. 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др.закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон)
- Уредба о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 109/09 и 8/10)
- Уредба о критеријумима за утврђивање накнаде за заштиту и унапређивање животне средине и највишег износа накнаде („Службени гласник РС“, број 111/09)

А касније, на основу наведеног закона донета је

- Уредба о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према количини загађења, односно степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада, условима за ослобађање од плаћања накнаде или њено умањење, као и критеријумима који су од значаја за утицај физичких лица на животну средину („Службени гласник РС”, бр. 29/19 и 55/19).

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Законом о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС“, број 92/23) дошло је до потребе усклађивања подзаконских прописа са изменама и допунама наведеног закона, тачније до доношења нових акта.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Нису уочени проблеми у области регулисаној Уредбом о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнада.

Мањкавости које су примећене кроз примену горе наведене уредбе као што су недовољно јасно дефинисан појам претежна делатност, као и начин обрачуна накнаде ако обвезник обавља делатност на територији више јединица локалне самоуправе, доношењем нове уредбе биће исправљене.

Један од разлога доношења ове уредбе јесте исправљање уочене неправилности у Прилогу Уредбе да су исте делатности разврстане у две или више категорије утицаја на животну средину.

Такође, у Прилогу Уредбе уређен је додатни критеријум за разврставање делатности у одређени степен негативног утицаја, а то је капацитет производње. Мањкавост постојеће уредбе је уочена што додатни критеријум није у свим случајевима прецизно определио степен негативног утицаја (нпр. определио је да преко одређеног капацитета има велики утицај а није разврстан у мањи степен утицаја са капацитетом до). Уочена неправилност се исправља предлогом Уредбе. На пример код класификације делатности под бројем 01.46 - Узгој свиња, критеријум за утврђивање степена утицаја на животну средину представља број јединки, те ће велики утицај на животну средину имати сви они обвезници који имају преко 2000 места за производњу свиња (преко 30 kg тежине) и преко 750 места за крмаче, средњи утицај капацитета од 1.000 до 2.000 места за свиње и од 450 до 750 места за крмаче, и мали утицај капацитета од 100 до 1000 места за свиње од 100 до 450 места за крмаче.

5)Која промена се предлаже?

Овом уредбом не долази до промена у регулисању ове области, све измене усмерене су на усклађивање са одредбама Закона о накнадама за коришћење јавних добара, као и бољој категоризацији делатности по њиховом утицају на животну средину. По први пут су и огранци страних правних лица препознати као обвезници накнаде, што чини значајну измену која доприноси једнаком третману свих привредних субјеката на територији Републике Србије. Измене у делу категоризације делатности и промене у дефинисаном степену утицаја на животну средину биле су резултат примећених грешака, пре свега дуплирања делатности у два или више степена утицаја, при чему нису постојали додатни критеријуми за опредељивање степена утицаја на животну средину, што је стварало недоумице у пракси. Наведеном променом ови недостатци су отклоњени, на препоруку Министарства финансија.

Следеће делатности препознате су као делатности које имају негативан утицај на животну средину (користе се хемикалије за заштиту биљних култура, односно користе се вештачка ђубрива којима се врши загађивање земљишта, као и посредно загађивање вода) а нису биле дефинисане као такве прошлом уредбом 01.1- Гајење једногодишњих и двогодишњих биљака (жита, поврћа и др.), 01.2 - Гајење вишегодишњих биљака (воћа и др.), 01.3 Гајење садног материјала, 01.5 - Мешовита пољопривредна производња, 01.6 - Услужне делатности у пољопривреди и делатности после жетве, 01.7 - Лов, траперство и одговарајуће услужне делатности, 02 - Шумарство и сеча дрвећа, 02.3 - Сакупљање шумских плодова 02.4 - Услужне делатности у вези са шумарством 02.3 - Сакупљање шумских плодова, 02.4. Услужне делатности у вези са шумарством, 18 - Штампане и умножавање аудио и видео-записа, 19 - Производња кокса и деривата нафте.

Следеће делатности које су се налазиле и у великом и у средњем утицају на животну средину јер се налазе у Прилогу у оба степена утицаја што је захтевало да се определи степен негативног утицаја на животну средину. Разврстане су тако да: 13.9 - Производња осталог текстила налази у средњем утицају, 23.2 - Производња ватросталних производа у великом утицају, 23.4 - Производња керамичких и порцеланских производа у средњем утицају, 23.6 - Производња производа од бетона, цемента и гипса у средњем утицају, 23.7 - Сечење, обликовање и обрада камена у средњем утицају, 23.9 - Производња брусних и осталих неметалних производа у средњем утицају, 25.9 - Производња металних цистерни и контејнера у средњем утицају, 25.71 - Производња електромотора и опреме за дистрибуцију у средњем утицају.

Област 17 (17.1-17.29) - Производња папира и производа од папира, са производним капацитетом који прелази 20 t на дан се налази у делатностима од великог утицаја преко одређеног капацитета, те је у средњи утицај додат критеријум за производњу (до 20 t) имајући у виду да мањи капацитет производње има мањи утицај на загађивање животне средине.

Делатност 01.42 - Узгој других говеда и бивола капацитета 200 места за говеда и више налазила се само у делатностима које имају средњи степен негативног утицаја те је додата у мали степен утицаја ако је производни капацитет до 200 места.

Делатност 10.52 - Производња сладоледа – обрисан је додатни критеријум с обзиром да смо мишљења да у овом случају величина капацитета производње није од утицаја на опредељење степена негативног утицаја.

Делатност 10.39 - Остала прерада и конзервасање воћа и поврћа - обрисан је додатни критеријум.

Делатност 10.13 - производња месних прерађевина – избрисана из великог степена утицаја.

Сектор О - обрисан је јер су директни и индиректни корисници и организације социјалног осигурања ослобођене накнаде према Закону.

Грана 23.1-23.20 Производња стакла и производа од стакла капацитета преко 20 t на дан – само је измењен редослед с обзиром да није пратило нумерички класификацију делатности (мања ознака је била стављена након веће ознаке нпр. прво је унето 23.3. па 23.1).

01 - Пољопривредна производња, лов и услужне делатности, 01.4 - Узгој животиња, 01.42 - Узгој других говеда и бивола капацитета до 200 места – из средњег пребачени су у мали утицај за животну средину.

Делатност 01.49 - Узгој животиња са племенитим крзном, у велику степен утицаја прописан је производни капацитет преко 1.000 места.

Делатности - 13.2 Производња тканина и 13.3 - Довршавање текстила одређен је критеријум од 10 тона који ће представљати границу између великог и средњег степена утицаја.

Делатност 25 - Производња металних производа, осим машина одређен је критеријум од 30 м<sup>3</sup> који ће представљати границу између великог и средњег степена утицаја.

Разврставање делатности према степену негативног утицаја на животну средину извршено је у односу на рангирање делатности које је извршено у Уредби о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени Гласник РС“ бр. 114/08). Овом уредбом, разврстане су делатности на оне представљене у Листи I Пројекти за које је обавезна процена утицаја на животну средину, и Листи II Пројекти за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, па је имајући у виду основу горе наведену поделу извршено разврставање делатност и у овој уредби.

Делатности које нису наведене у Уредби о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени Гласник РС“ бр. 114/08), а налазе се у Уредби о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину и износима накнада, која обухвата више делатности од горенаведене, преузете су из Уредбе о класификацији делатности ("Службени Гласник РС", бр. 54/10), и налазе се у категорији делатности које имају мали утицај на животну средину.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Горе наведене промене утицаће на једноставније и лакше исказивање података обвезника у пријави за утврђивање накнаде, односно лакше утврђивање накнаде надлежном органу јединице локалне самоуправе.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Одредбе уредбе утицаће, као и до сада, на:

- правно лице, предузетника и огранак страног правног лица које обавља одређене активности које утичу на животну средину;

- власнике теретних возила, односно лица која обављају транспорт нафте и нафтних деривата, односно сировина, производа и полупроизвода хемијских и других опасних материја из индустрије или за индустрију, односно транспорт сировина, производа и полупроизвода хемијских и других опасних материја намењених даљој продаји из складишта, на територији јединице локалне самоуправе са статусом угрожене животне средине на подручју од значаја за Републику Србију.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Осим сада важеће уредбе, која овом уредбом престаје да важи - не постоје важећи документи.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промену није могуће остварити применом важећих прописа из разлога што ни један пропис моментално не регулише област накнада за заштиту и унапређење животне средине заштиту и унапређење животне средине. Осим сада важеће уредбе, која овом уредбом престаје да важи.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

Законом о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара прописано је да ће се подзаконски акти који се доносе на основу тог закона донети у року од три месеца, од дана ступања на снагу овог закона.

Такође, сада важећа уредба остала би на снази и одредбе закона и уредбе би биле у појединим деловима неусаглашене.

11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Питање накнада за заштиту и унапређење животне средине у земљама у окружењу није решено на једнообразни начин из разлога њиховог различитог регулисања, а нарочито система јавних прихода.

#### Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ је унапређење и заштита животне средине кроз стабилни, транспарентан и одрживи систем финансирања политике заштите животне средине, на нивоу Републике Србије. Овом Уредбом врши се измена одредаба сада важеће Уредбе о критеријумима за одређивање активности које утичу на животну средину према степену негативног утицаја на животну средину који настаје обављањем активности, износима накнадама, чијом применом су примећене мањкавости на које су указале јединице локалне самоуправе, и чијом би променом дошло до ефикасније и квалитетније заштите и унапређења животне средине. Мањкавости које су примећене кроз примену горе наведене уредбе као што су недовољно јасно дефинисан појам претежна делатност, као и начин обрачуна накнаде ако обвезник обавља делатност на територији више јединица локалне самоуправе, доношењем нове уредбе биће исправљене. Овом уредбом не долази до промена у регулисању ове

области, све измене усмерене су на усклађивање са одредбама Закона о накнадама за коришћење јавних добара, као и бољој категоризацији делатности по њиховом утицају на животну средину (отклањање проблема насталих у пракси приликом утврђивања накнаде због тога што је иста делатност исказана у различитим степенима негативног утицаја, или је преко одређеног капацитета исказано да има велики утицај на животну средину, а пропуштено да се са мањим капацитетом исказе да има нпр. средњи утицај на животну средину). Огранци страних правних лица препознати су као обвезници накнаде, што доприноси једнаком третману свих привредних субјеката на територији Републике Србије. Измене у делу категоризације делатности и промене у дефинисаном степену утицаја на животну средину биле су резултат примећених грешака, пре свега дуплирања делатности у два или више степена утицаја.

- 2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Остварење посебних циљева:

- стабилно и одрживо финансирање буџетских фондова за заштиту животне средине у ЈЛС;
- стабилно и одрживо финансирање програма за заштиту животне средине у ЈЛС;
- обезбеђивање мониторинга стања животне средине и информисање грађана у циљу еколошке превенције и самозаштите од негативних утицаја загађења;
- смањење емисија у ваздух и загађења из индивидуалних ложишта смањењем коришћења фосилних горива и употребом обновљивих извора енергије;
- израда катастра локалних извора загађења и загађивача.

- 3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви усклађени са општим и посебним циљевима и приоритетима Владе. Овом уредбом не долази до промена у регулисању ове области, све измене усмерене су на усклађивање са одредбама Закона о накнадама за коришћење јавних добара, као и бољој категоризацији делатности по њиховом утицају на животну средину. С обзиром да је Законом о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС”, број 92/23), између осталог утврђено да је 30. април последњи рок за подношење пријава са подацима од значаја за утврђивање накнаде надлежном органу јединице локалне самоуправе, доношењем ове Уредбе обвезницима ове накнаде биће омогућено да у законском року испуне своје законом утврђене обавезе.

- 4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељи остваривања општих циљева јесте заштита и унапређивање животне средине кроз финансирање активности од стране јединица локалне самоуправе.

Средства остварена од накнада, користе се за финансирање активности заштите животне средине, на основу Програма коришћења ових средстава.

Показатељи остваривања посебних циљева су:

- заштита изворишта;
- заштита површинских и подземних вода;
- пошумљавање;
- смањење дивљих депонија;
- чишћење и реконструкција канализационе мреже и септичких јама;
- повећање техничко/технолошке опремљености за обављање мониторинга на локалном нивоу;
- поовећање броја мониторинга и извештаја о стању животне средине у реалном ремену у ЈЛС;
- приступ води и санитацији;
- број урађених катастра локалних извора загађења и загађивача.

#### Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

Ова опција није разматрана из разлога потребе за усклађивањем са одредбама Закона о накнадама за коришћење јавних добара.

Међутим, начин утврђивања критеријума, број обвезника, начин разврставања обвезника по категоријама, методологија за обрачун накнаде као и висина накнаде нису се мењали.

- 2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти ?

Закон о накнадама за коришћење јавних добара, који је донет 2019. године, преузео је све одредбе посебних закона којима су прописане накнаде па тако и из Закона о заштити животне средине и других посебних закона из области заштите животне средине.

- 3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?



Предлогом уредбе нису предвиђене рестриктивне мера (забране, ограничења, санкције и слично).

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

На почетку примене сада важеће уредбе, било је потребно унапредити и едуковати запослене у пореској и другим управама, као и у јединицама локалних самоуправа који су били ангажовани на спровођењу одредаба, односно који су радили на пословима утврђивања како обвезника, тако и висине накнаде.

Међутим, после четири године примене ове уредбе и правилника којим се **прописује изглед, садржина и начин достављања пријаве за накнаду за заштиту и унапређивање животне средине није потребно спроводити посебне мере.**

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Уколико се појави потреба могу се спровести информативно едукативне мере како би се запослени у јединицама локалне самоуправе упознали са одредбама ове уредбе.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Не, наведене циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора не могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике. Спровођење одредаба закона и уредбе може да врши само јавни сектор.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

У свим јединицама локалних самоуправа постоји велики број службеника који ће обављати послове које предвиђа изабрана опција.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Изабрана је опција реалног показатеља загађења и негативног утицаја на животну средину од стране правних лица, предузетника и огранака страних правних лица у процесу обављања делатности.

### Кључна питања за анализу финансијских ефеката

- 1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Све анализе показују да ће наплата бити стабилна, накнаде бити фиксне, а приходи и расходи уравнотежени, с обзиром на дугогодишњу праксу примене наплате на начин прописан у овој Уредби. Мишљења смо да предложене промене неће довести до значајнијег утицаја на приходе од накнада (наиме, неке јединице локалне самоуправе су на основу области већ утврђивале накнаду и за гране које нису биле исказане у уредби).

- 2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Није потребно обезбедити додатне финансијске ресурсе.

- 3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Нема међународних финансијских обавеза на које ће утицати одредбе ове уредбе.

- 4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Ова уредба неће изазвати трошкове, имајући у виду да за њено спровођење није потребно уводити било какве промене у надлежним органима јединица локалне самоуправе.

- 5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

/

- 6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Спровођење ове уредбе неће изазвати расходе других институција.

### Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Пре свега, корист за правна лица, предузетнике и огранке страних правних лица, огледа се у чињеници да ће накнаду за заштиту и унапређење животне средине плаћати у фиксном износу, који је предвидљив и остаје исти у односу на већ прописане накнаде.

Корист од ове накнаде осетиће се кроз корисне функције јединица локалне самоуправе финансиране од ових накнада.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Овом накнадом обухваћени су сви обвезници који обављају делатност од утицаја на животну средину, тако да се на овај начин уједначавају услови привређивања. Овом Уредбом се као обвезници накнаде први пут дефинишу и огранци страних правних лица, чиме се обезбеђује једнак третман свих привредних субјеката на тржишту Републике Србије и поспешује се конкуренција на тржишту.

- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција не утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција у сваком случају утиче на увећање друштвеног богатства, јер се активности којима се унапређује животна средина директно финансирају из остварених накнада.

- 6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Изабрана опција нема утицаја на квалитет и статус радне снаге и права и обавезе и одговорности послодавца.

Изабрана опција /уредба/ регулише обавезу послодавца да на основу издатог решења надлежног органа изврши плаћање накнаде. Даље, послодавац је дужан да доприноси очувању животне средине, примењује чисту технологију, обучава запослене о правима и обавезама и мерама из области заштите животне средине, које су ови дужни да примењују.

#### Кључна питања за анализу ефеката на друштво

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Одредбе ове уредбе не односе се на физичка лица / грађане већ само на правна лица, предузетнике и огранке страних правних лица.

- 2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Ефекти реализације изабране опције неће штетно утицати на било коју специфичну групу популације нити ће негативно утицати на успешно спровођење те опције.

Анализом која је вршена у поступку разматрања методологије, утврђено је да износ накнаде, обвезници и начин плаћања нису битно измењени у односу на пређашња решења.

- 3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Изабрана опција не утиче на горе наведене друштвене групе.

- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Изабрана опција не утиче на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или

новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично.

- 5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Изабране опције не односе се на физичка лица.

- 6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Будући да наведена опција /уредба/ прописује накнаде за заштиту и унапређење животне средине за правна лица, предузетнике и огранке страних правних лица, као и да се износи накнада не мењају у односу на износе утврђене 2019. године, сматрамо да изабрана опција неће утицати на цене роба и услуга.

Накнаде треба да обезбеде стабилан и одржив систем финансирања заштите животне средине и остварење програма и мера заштите. Све то скупа значи да је реално да општи и посебни циљеви буду остварени и да становништво живи у окружењу чистог ваздуха, здраве воде и и незагађеног земљишта без дивљих депонија. То би заправо било побољшање услова живота, а то значи и стандарда.

- 7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Реализацијом изабраних опција сви региони ће постићи напредак по питању финансирања активности које утичу на побољшање стања животне средине.

- 8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Реализација изабране опције не утиче на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе.

### Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

- 1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Изабрана опција прописује накнаде управо за заштиту и унапређење животне средине. Као што је већ речено, тежи успостављању стабилног и одрживог финансирања система заштите животне средине. Стабилан систем финансирања је основни предуслов заштите и унапређења квалитета воде, ваздуха, земљишта, адекватног третмана отпада, заштите од буке и вибрација, јонизујућих и нејонизујућих зрачења.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Разгранат и свеобухватан систем накнада које се прописују предлогом ове уредбе, као и самим Законом о накнадама за коришћење јавних добара, у најпозитивнијем смислу утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну. Ово нарочито, јер се из буџета јединица локалне самоуправе, од средстава остварених од ове накнаде, управо финансирају програми и активности којима се побољшава стање животне средине (воде, канала, санитарних депонија итд).

- 3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Здравље људи у директној је вези са стањем животне средине. Сваки помак којим се подижу стандарди у стању животне средине и њеној заштити, као и приближавање ЕУ стандардима подиже ниво позитивних утицаја на здравље људи.

- 4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Не постоји ризик по животну средину и здравље људи.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта, изузев пољопривредног и грађевинског земљишта чија је заштита и коришћење регулисана другим прописима.

### Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Уредба се примењује непосредно у свим јединицама локалне самоуправе.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције, јер јединице локалне самоуправе у пракси већ примењују систем прописан у овој Уредби. Укупан износ накнаде коју сnose обвезници, распоређује се у једнаком износу за сваку јединицу локалне самоуправе у којој се делатност обавља а која има утицаја на животну средину.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

Није било потребе за реструктурирањем постојећег државног органа нити другог субјекта јавног сектора.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција је у сагласности је важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Природа ове накнаде није везана за владавину права и безбедност, осим еколошкој безбедности, тако да она доприноси очувању здравља грађана пре свега кроз то што се од ове накнаде финансирају активности и реализују пројекти од утицаја на животну средину и здравље становништва.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Управа ЈЛС мора да сачини и реализује програме мониторинга, изradi катастар локалних загађења и загађивача спроведе јавно обавештавање грађана о обавезама које се уводе - њиховој сврси и обезбеди пре свега услугу јавног обавештавања о загађењима, посебно ваздуха, у реалном времену.

Такође, ЈЛС средства остварена од накнаде користе за финансирање активности и то у складу са Програмом трошења ових средстава а на који ово министарство даје сагласност. Ови програми као и извештаји о њиховој реализацији су јавно доступни и објављују се на интернет страници управе ЈЛС.

- 7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Потребно је да министар у чијој су надлежности послови заштите животне средине донесе правилник којим се прописује изглед, садржина и начин достављања пријаве за накнаду за заштиту и унапређивање животне средине, у року од три месеца од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о накнадама за коришћење јавних добара („Службени гласник РС” број 92/2023), на основу ког ће обвезници моћи да поднесу пријаву са потребним подацима за утврђивање висине накнаде надлежном органу. Рокови за доношење Уредбе и правилника су уређени Законом о накнадама за коришћење јавних добара (рок је три месеца од дана ступања на снагу закона о изменама и допунама закона о накнадама за коришћење јавних добара).

#### Кључна питања за анализу ризика

- 1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Обезбеђена је подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група. Спровођење опције је приоритет за Владу Републике Србије и јединице локалне самоуправе.

- 2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење опције није потребно обезбедити средства. Јединице локалне самоуправе су свакако у складу са законима из области заштите животне средине у обавези да спроводе мониторинг воде, катастар загађивача и сл.

- 3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не постоји ризик, будући да се овом Уредбом врши усклађивање са одредбама Закона о накнадама за коришћење јавних добара, те не долази до битних измена у погледу прописаних права и обавеза. У погледу поступка утврђивања, контроле, наплате, повраћаја, камате, застарелости и осталог што није прописано овом Уредбом као ни Законом о накнадама за коришћење јавних добара, сходно ће се применити одредбе Закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.